

- son's ratio", *The 10th Bohemian-Saxon-Silesian Mechanics-Colloquium*, Zielona Góra, 20 września 2007.
- D. Gondek-Rosinska, M. Bejger, T. Bulik, E. Gourgoulgohon, P. Haensel, F. Limousin, K. Taniguchi, J. L. Zdunik „The final phase of inspiral of neutron star binaries”, *Konferencja ERE07 „Relativistic Astrophysics and Cosmology”*, 10-14 wrzesień 2007, Hiszpania.
  - B. Grabiec „Chemical Potential as a Detector of Phase Transitions in Solids”, *XII Minisymposium on Statistical Physics*, Poznań 2007.
  - S. Kasperczuk „A note on Kowalewski exponents and polynomial integrals for differential systems”, *The 11th WSEAS International Conference on Applied Mathematics - MATH '07*, Dallas.
  - W. Kluźniak „QPOs, resonance and non-linear oscillations in accretion disks”, *YITP Workshop On Quasi-Periodic Oscillations and Time Variabilities of Accretion Flows*, 20-22 listopad 2007, Kyoto.
  - L. Najder-Kozdrowska „Study of oxidized coal by continuous wave CW/pulse electron paramagnetic resonance EPR”, *7. Internationaler Kongress der Societas Humboldtiana Polonorum: Transfer von Wissen und Kulturmustern im Zeitalter der Globalisierung*, 21-24 czerwiec 2007, Warszawa.
  - M. Olszowy, Cz. Pawlaczyk, E. Markiewicz, E. Nogas-Ćwikiel, M. Płońska „Dynamic dielectric response of PLZT- P(VDF/TFE) nanocomposites”, *XIII International Seminar on Physics and Chemistry of Solids*, 10-13 czerwiec 2007, Ustroń Śląski.
  - K. Urbanowski „Khalifin's Theorem and neutral meson subsystem”, *Thirteenth Lomonosov Conference on Elementary Particle Physics*, 23-29 sierpień 2007, Moskwa.
- W trakcie sesji posterowych, towarzyszących konferencjom, zaprezentowane zostały następujące plakaty:
- Z. Dendzik, M. Kośmider, M. Sokół „A molecular dynamics simulation study of dielectric relaxation of water molecules encapsulated in carbon nanotubes”, *4-th International Workshop on Functional and Nanostructured Materials, FMA'07*, 1-6 wrzesień 2007, Gdańsk-Jelitkowo-Hel.
  - A. Drzewiecki, A. B. Więckowski „Fitting of multi-component EPR spectra consisting of exchange-narrowed lines”, *XXII International Conference on Radio and Microwave Spectroscopy RAMIS 2007*, 22-25 kwiecień, Poznań – Będlewo.
  - D. Gondek-Rosinska, M. Ansorg, L. Villain „The maximum mass of differentially rotating neutron stars”, *Konferencja ERE07 „Relativistic Astrophysics and Cosmology”*, 10-14 wrzesień 2007, Hiszpania.
  - B. Grabiec „Electronic Correlations in Fermionic Lattice Models”, *4-th International Workshop on Functional and Nanostructured Materials, FMA'07*, 1-6 wrzesień 2007, Gdańsk-Jelitkowo-Hel.
  - L. Najder-Kozdrowska, B. Pilawa, A. B. Więckowski, E. Buszman, D. Wrześniok, „Copper Cu(II) complexes in DOPA-melanin”, *XXII International Conference on Radio and Microwave Spectroscopy RAMIS 2007*, 22-25 kwiecień, Poznań – Będlewo.
  - J. Sieracki, J. Dryzek „New design of the digital positron lifetime spectrometer”, *The 37th Polish Seminar on Positron Annihilation*, czerwiec 2007, Łądek Zdrój.

Na konferencji *Nauczanie fizyki w uczelniach technicznych*, która odbyła się na Wydziale Fizyki i Informatyki Stosowanej AGH w Krakowie został zaprezentowany bardzo ciekawy plakat: H. Adamek, S. Kruk, A. Planner „Zestawy do badania podwójnej warstwy elektrycznej oraz luminescencji roślin i ciał stałych”. Autorzy plakatu samodzielnie zaprojektowali i skompletowali omówione przez nich układy pomiarowe oraz przeznaczyli je jako zestawy laboratoryjne na potrzeby II Pracowni Fizycznej.

Ponieważ nie sposób wymienić wszystkich pozostałych osiągnięć naszych pracowników - w imieniu całego Wydziału Fizyki i Astronomii serdecznie zapraszam do odwiedzenia strony internetowej <http://www.wfa.uz.zgora.pl/> oraz stron obu Instytutów, gdzie bardziej szczegółowo można się zapoznać z tematyką prowadzonych badań naukowych, z listą publikacji oraz z aktualnymi wydarzeniami z życia Wydziału.

zebrała Joanna Borgensztajn

....Instytut Filologii Germańskiej

Konferencja KCTOS (Knowledge, Creativity and Transformations of Societies) w Wiedniu.

Od 6 do 9 grudnia 2007 roku w stolicy Austrii odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pod tytułem *Wiedza, Kreatywność, Transformacje Społeczeństw*, którą zorganizował INST (Instytut do Badań i Wspierania Regionalnych i Transnarodowych Procesów Kulturowych) przy współudziale wielu innych placówek badawczych i kulturalnych jak np. Uniwersytetu Wiedeńskiego, Towarzystwa Jury Soyfer, Bułgarskiego Instytutu Badawczego w Austrii, Wiedeńskiego Domu Literatury czy też Związku Kultury Parthenos (Buttigliera d'Asti, Włochy). Uniwersytet Zielonogórski reprezentowała na konferencji dr Jarochna Dąbrowska-Burkhardt z Instytutu Filologii Germańskiej, która wygłosiła referat *Czy nie ma nic do śmiechu w stosunkach polsko-niemieckich? Studium lingwistyczne na podstawie ilustracji i tekstów niemiec-*

kiej i polskiej prasy lat 2006-2007 w jednej z sekcji grupy pierwszej, która nosiła nazwę *Europa, Afryka, Ameryka, Azja – przeciwstawne wyobrażenia i koncepcje*. Sekcji przewodniczył literaturoznawca prof. Yim Han-Soon z Korei Południowej, a wygłaszane referaty dotyczyły „Śmiechu i powagi”, jak głosiła nazwa sekcji. W wystąpieniach omawiano różne aspekty śmiechu i powagi i tak np. dyskutowano o fizjonomii i roli psychiki w trakcie śmiechu, o różnicach kulturowych związanych z tymi zjawiskami, zajmowano się wymiarem śmiechu w Koranie, przedstawiono śmiech i powagę w języku średnio-wysoko-niemieckim, hipochondrię w komedii saksońskiej czy też elementy komizmu w obrazach Maxa Ernsta. Zaproszeni do obrad w sekcji naukowcy reprezentowali nie tylko różne kraje jak Korea Płd., Włochy, Maroko, Iran, Rosja, Japonia, Austria, Francja, Holandia i Polska lecz również i różne dyscypliny – językoznawstwo, literaturoznawstwo, teologię i sztukę.

Sama Konferencja była dużym przedsięwzięciem logistycznym, gdyż obrady toczyły się w ośmiu grupach

.....
wydział
humanistyczny

głównych, takich jak np. *Języki, wiedza, globalizacja, Społeczne warunki przemian, Historia wiedzy, kreatywność zmian, Literatury – sztuki w erze globalizacji, Transformacje społeczeństw – czynniki, struktury, możliwości*, które były podzielone nawet do dwudziestu podsekcji. Konferencja KCTOS była organizowana przez 120 przewodniczących sekcji, a obrady toczyły się w 9 różnych punktach Wiednia w dwóch językach konferencyjnych: angielskim i niemieckim. Otwarcia sympozjum naukowego dokonał Kanclerz Austrii Dr. Alfred Gusenbauer, który wygłosił również wykład dotyczący korzyści wynikających z procesu globalizacji i przepływu informacji w społeczeństwach świata. Listy z życzeniami owocnych obrad przysłali m.in. Przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso oraz Dyrektor Generalny UNESCO Koichiro Matsuura. Dużym zainteresowaniem cieszyły się wykłady plenarne dotyczące tematu przewodniego *Rozbieżne koncepcje Europy* oraz dyskusja panelowa zajmująca się *Znaczeniem sztuk w epoce globalizacji*. Sympozjum wiedeńskiemu towarzyszyło wiele odczytów pisarzy niemieckojęzycznych oraz spektakl teatralny w języku włoskim Jury Soyfera: *La fine del mondo*.

Konferencja w Wiedniu okazała się wspaniałym polem wymiany myśli i problemów badawczych naukowców z całego świata. Materiały z sympozjum będą od lipca 2008 roku drukowane w Internecie w czasopiśmie TRANS. Obecnie wszyscy zainteresowani programem, danymi dotyczącymi prezentowanych referatów jak i biografiami uczestników konferencji mogą zapoznać się z nimi na stronach internetowych INST, pod adresem: www.inst.at/kctos/

Jarochna Dąbrowska-Burkhardt

Polsko-niemiecko-francuskie spotkanie studentów – Krzyżowa, 3-8 listopada 2007r.

Corocznie z początkiem listopada studenci Filologii Germańskiej UZ spotykają się ze swymi rówieśnikami z zaprzyjaźnionych uniwersytetów z Niemiec (Hochschule Vechta) i Francji (Université d'Angers) zamiennie w jednym z trzech krajów. I w tym roku tradycji stało się zadość.

Już po raz siedemnasty odbyło się międzynarodowe, trójstronne kolokwium studenckie z językiem niemieckim jako językiem „konferencyjnym”. Tym razem gospodarzem była strona polska. Przy wyborze miejsca na tegoroczne przyjęcie gości bez wahania wybrano Krzyżową, tym bardziej, że już sześć lat temu odbyło się tam z równym powodzeniem podobne trójstronne kolokwium, kiedy to mieliśmy zaszczyt poznać osobiście Freyę von Moltke, żonę Helmutha Jamesa, wiodącą postać wojennej historii Krzyżowej. Trzy lata temu natomiast wyróżnieniem było dla nas prywatne spotkanie z potomkiem rodu, Helmuthem Casparem von Moltke – synem Freyi i Helmutha.

Tegoroczne kolokwium rozpoczęło się prezentacją PowerPoint podsumowującą wieloletnią współpracę trzech wspomnianych uczelni oraz formami scenicznymi przygotowanymi przez naszych studentów germanistyki. Całe kolokwium miało wyjątkowy charakter, ponieważ jego temat doskonale korespondował z miejscem, które zostało wybrane na wspólną pracę, a mianowicie siedzibą Fundacji „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego stanowiącą jednocześnie Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży (w Krzyżowej k/Świdnicy). Problem *Ruchu oporu w XX wieku w Polsce, Francji i Niemczech* został opracowany przez wszystkich uczestników pod okiem ich opiekunów już na kilka miesięcy przed spotkaniem, natomiast forma workshopu podczas kolokwium (20 godzin) w trzech grupach tematycznych (każda grupa składała się z przedstawicieli trzech partnerskich uczelni) stanowiła nie lada wyzwanie dla młodych germanistów i wymagała wielostronnego i wielowątkowego podejścia. Osnową dyskusji stała się nie tylko zgromadzona bogata literatura, ale również materiały zebrane przez starsze pokolenie – świadków wydarzeń, z którymi chciano się wzajemnie zapoznać. Wspólnie spędzone wieczory filmowe z takimi obrazami jak między innymi *Sophie Scholl – ostatnie dni* w reż. Marca Rothemunda czy *Rosenstraße* w reż. Margarethe

von Trotta pobudziły wyobraźnię i dały początek licznym dyskusjom, tym bardziej, że szczególnymi akcentami wspólnej pracy nad wybranym tematem były działania z okresu II wojny światowej z ruchem oporu niemieckich studentów przeciwko Hitlerowi, czy patriotycznym ruchem młodych i bardzo młodych ludzi w Polsce i Francji przeciwko okupantowi. Działalność organizacji „Biała Róża” z rodzeństwem Hansem i Sophie Scholl na czele, systematyczny i zorganizowany ruch oporu Szarych Szeregów oraz działalność francuskiego Résistance, chrześcijański ruch oporu, działalność Kręgu z Krzyżowej – kierowanej przez H.J. von Moltke grupy antynazistowskiej, której członkowie stracili życie pod koniec wojny za swe poglądy i działalność intelektualną, jak również zryw polskiej „Solidarności” zostały omówione na podstawie tekstów źródłowych, stanowiących zasadniczy element pracy wszystkich uczestników.

Spotkania robocze studentów trwające kilka godzin dziennie przeplatane były licznymi atrakcjami kulturalnymi. Tradycją kolokwium bowiem jest od lat wspólne zwiedzanie ciekawych miejsc w kraju gospodarza. Bez wahania wybrano Wrocław i Świdnicę. Zwiedzanie Wrocławia z przewodnikami w języku niemieckim, wizyta we wrocławskim Teatrze Muzycznym, zwiedzanie Kościoła Pokoju w Świdnicy (jednym z dwóch istniejących w Polsce) oraz Katedry św. Stanisława i św. Wacława, ale i poznanie niezwyklej historii Krzyżowej, opowiedzianej przez międzynarodową grupę wolontariuszy działających w Fundacji, stanowiły niewątpliwą strawę duchową dla wszystkich uczestników. Na terenie zamku dawnego Kreisau można było zwiedzić wystawę poświęconą ruchowi oporu w wojennej i powojennej Europie oraz cały założony na planie kwadratu kompleks architektoniczny, dawną posiadłość rodu von Moltke. To charyzmatyczne miejsce można w pełni docenić wówczas, gdy pozna się jego historię i ducha współczesnej idei pojednania, którą my, uczestnicy międzynarodowego kolokwium, na własną miarę realizowaliśmy.

Warto podkreślić, iż tutaj właśnie w dn. 12 listopada 1989 roku miała miejsce słynna Msza Pojednania z udziałem Helmuta Kohla i Tadeusza Mazowieckiego. Uczestnicy tego wydarzenia uzgodnili wówczas utworzenie w Krzyżowej Międzynarodowego Domu Spotkań Młodzieży. Tak rozpoczęło się współdziałanie rządów Polski i Niemiec oraz międzynarodowego grona przyjaciół Krzyżowej, którzy od tamtej pory wspólnie realizują ten piękny projekt.

Tegoroczne dyskusje i rozważania studentów znalazły swoje podsumowanie w formie dwugodzinnej prezentacji wyników pracy oraz filmu nagranych podczas prezentacji, a podniosłości tej chwili sprzyjała atmosfera bardzo przestronnej, doskonale wyposażonej sali multimedialnej, której atuty wykorzystwały poszczególne grupy studentów prezentujących opracowany materiał.

Po 6 dniach rozstaliśmy się bogatsi o nowe doświadczenia historyczno-poznawcze, których animatorami staliśmy się również my sami. To szczególne miejsce idealnie spełniło oczekiwania zarówno gości jak i gospodarzy.

Organizatorki Liliana Sadowska i Izabela Taraszczuk

...Instytut Historii

Historia i informatyka

11 grudnia 2007 roku zostało zorganizowane w Instytucie Historii UZ, pierwsze zielonogórskie seminarium naukowe poświęcone zagadnieniom wykorzystania technologii informacyjnej w badaniach historycznych. Inicjatorami konferencji byli: prof. Kazimierz Bobowski, kierownik Zakładu Nauk Pomocniczych Historii oraz dr Marceli Tureczek, adiunkt w Zakładzie Nauk Pomocniczych Historii. Spotkanie odbyło się pod przewodnim tytułem: *Nauki pomocnicze historii oraz tzw. nauki wspomagające wobec wyzwań nowoczesnych technologii informacyjnych*. W ramach spotkania uczestnicy skupili się na następujących zagadnieniach:

- problemy metodologiczne związane z rozwijającymi się bazami danych przeznaczonymi do szeroko rozumianych badań historycznych oraz pokrewnych;
- programy komputerowe do badań historycznych;
- edytorstwo związane z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych (naukowe bazy danych, biblioteki cyfrowe, edycje elektroniczne itp.);
- problemy dydaktyki wobec zastosowania narzędzi elektronicznych w badaniach naukowych;
- bazy danych, zasoby archiwów państwowych i zakładowych oraz zarządzanie dokumentacją i informacją z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych;
- problemy prawne będące domeną wyżej wymienionych zagadnień;
- atomizacja polskich przedsięwzięć w zakresie wykorzystania technologii informacyjnej w badaniach historycznych. Seminarium skupiło przedstawicieli z kilku ośrodków akademickich w Polsce. Udział wzięli również pracownicy Archiwum Państwowego w Zielonej Górze.

Program, uczestnicy i tematyka seminarium:

- Godz. 9. 00. Otwarcie seminarium i przywitanie gości
Dziekan Wydziału Humanistycznego UZ, dr hab. Wojciech Strzyżewski, prof. UZ
Dyrektor Instytutu Historii UZ, dr hab. Dariusz Dołański, prof. UZ
- Godz. 9. 15. Wprowadzenie do problematyki seminarium
Prof. dr hab. Kazimierz Bobowski, Instytut Historii, Uniwersytet Zielonogórski
- Godz. 9. 30. - wykłady problemowe, część I
Dr hab. Stanisław Sroka, Instytut Historii, Uniwersytet Jagielloński
Elektroniczne edycje średniowiecznych źródeł węgierskich
Dr hab. Zbigniew Bujkiewicz, Archiwum Państwowe w Zielonej Górze
Francuskie doświadczenia w zakresie przechowywania dokumentacji i informacji elektronicznych
Dr Krzysztof Narojczyk, Instytut Historii Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
Budowa badawczych baz danych w oparciu o źródła historyczne
Prezentacja badawczej bazy danych SUND. Pakiet badawczy v. 2.0.
Dr Konrad Wnęk, Instytut Historii, Uniwersytet Jagielloński
Metodologiczne aspekty wykorzystania systemów GIS w badaniach historycznych
- Godz. 12. 30. - wykłady problemowe, część II
Dr Lidia A. Zyblikiewicz, Instytut Historii, Uniwersytet Jagielloński
Komputerowa analiza masowych źródeł historycznych w badaniach wyczerpujących i reprezentatywnych
Dr Wioletta Zawitkowska, Instytut Historii, Uniwersytet Rzeszowski
O konieczności intensyfikacji procesów digitalizacji materiałów archiwalnych i pożytkach z tego płynących na przykładzie zbioru dokumentów pergaminowych Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie
Mgr Ewa Adaszyńska, Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet Zielonogórski
Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa
Dr Marceł Tureczek, Instytut Historii, Uniwersytet Zielonogórski

Nauki pomocnicze historii, technologia informacyjna, a problemy dydaktyczne

Całość konferencji została zakończona dyskusją, w której udział wzięli zarówno referenci, jak też uczestnicy - słuchacze. Problematyka dyskusji toczyła się głównie wokół dwóch zagadnień:

- formy kształcenia studentów kierunków historycznych w zakresie wykorzystania technologii informacyjnej wobec faktu atomizacji polskich przedsięwzięć w tym zakresie;
- miejsce tzw. informatyki historycznej wśród kanonu nauk pomocniczych historii.

Wszyscy dyskutanci zgodzili się co do faktu konieczności bardziej szczegółowego określenia minimum programowych w zakresie kształcenia z przedmiotu *technologia informacyjna* na kierunkach historycznych. Wyraźnie w dyskusji podkreślono różnice programowe w tym zakresie w różnych ośrodkach akademickich. Kształcenie ma charakter bądź tylko podstawowy uwzględniający minimalne wymagania w zakresie narzędzi informatycznych, bądź też dalece zaawansowany. Przykładem rozwiązania tych problemów mogą być kierunki archiwalistyczne, gdzie ze względu na określone wymagania prawne funkcjonujące np. w administracji, problematyce informatycznej nadano określony kierunek i kształt. W przypadku kształcenia stricte historycznego konieczne jest stworzenie panelu dyskusyjnego, w ramach którego możliwa byłaby wymiana doświadczeń w zakresie potrzeb dydaktycznych.

W przypadku drugiego z wymienionych problemów, dyskutanci prezentowali dalece niezgodne opinie, co do miejsca dziedziny określanej informatyką historyczną. Byli tu zarówno zwolennicy tego pojęcia i dziedziny jak też zagorzali przeciwnicy - uznający sztywny charakter kanonu nauk pomocniczych historii. Dyskusja ta pokazała w istocie, że mimo potrzeb historyków w związku z rozwijającą się technologią informacyjną, jeszcze długa droga do stworzenia uniwersalnej pod względem metodycznym formy badań oraz ujednoczonej formy dydaktyki.

Organizatorzy oraz uczestnicy zgodzili się ponadto, co do konieczności cyklicznego organizowania tego typu seminariów. Kolejne odbędzie się jesienią 2009 roku. Wszystkie materiały z seminarium w 2007 roku zostaną wydane w formie tradycyjnej oraz elektronicznej za pomocą Zielonogórskiej Biblioteki Cyfrowej.

Katarzyna Sanocka

...Instytut Filozofii

Filozoficzni Mikołajowie '07

W czwartek, 6 grudnia 2007 roku na parterze budynku Collegium Neofilologicum odbyła się po raz pierwszy impreza nazwana Filozoficznym Kiermaszem Mikołajkowym. Inicjatorami imprezy byli studenci III roku filozofii. Na kiermaszu można było zakupić ręcznej roboty kalendarze na rok 2008, w różnych formatach, przyozdobione podobiznami filozofów. W ofercie znalazły się także karty świąteczne z filozofami w strojach mikołajopodobnych oraz szereg artykułów konsumpcyjnych (wysokokalorycznych!), takich jak cały asortyment ciast. Prawdziwym hitem były zestawy pierniczeków, z których każdy został oblany lukrem w kształcie jednego z symboli logicznych. Załączona do zestawu instrukcja pozwoliła nawet niewtajemniczonym w arkana logiki na zapoznanie się wybranym logicznym prawem i ułożenie go z zakupionych ciastek. Kłopoty pojawiały się jedynie

SZEROKI PRZEKRÓJ SPOŁECZNY KONSUMENTÓW

NA ZAPLECCZU PRACA IDZIE PEŁNĄ PARĄ!

wtedy, gdy dobroczyńca najpierw skonsumował jeden z pierniczków, a dopiero potem próbował ułożyć lukrowane logiczne symbole we właściwej konfiguracji – nie pozostawało mu wtedy nic innego jak zakupienie kolejnego zestawu.

Impreza cieszyła się powodzeniem, które znacznie przewyższyło oczekiwania inicjatorów kiermaszu. Trzeba było więc wyprodukować dodatkowe kartki pocztowe, co też zostało sprawnie zorganizowane. W charakterze konsumentów licznie przybyli studenci innych roczników filozofii oraz innych kierunków, choć niektórzy z nich wyrażali żal, iż symbole na pierniczkach zostały wylukrowane w języku obcym, jednakże na wrażenia smakowe nie narzekał chyba nikt. Zjawili się także pracownicy Instytutu Filozofii, w którym nie ma już najprawdopodobniej żadnego gabinetu bez przynajmniej jednego filozoficznego kalendarza. Wspomnieć należy także o tajemniczym dobroczyńcy, który – dowiedziawszy się o celu kiermaszu – bez wahania wrzucił do skarbonki stużłotowy banknot. Cel kiermaszu był rzeczywiście szlachetny i godny wsparcia, tym większe uznanie należy się więc studentom. Postanowili oni, aby zebrane podczas kiermaszu kilkaset złotych przeznaczyć na zakup książek i przekazać je Czytelnii Filozofii i Socjologii.

Trzeba przyznać, że wybierając cel zbiórki pieniędzy, studenci trafnie zdiagnozowali jeden z problemów wszystkich ośrodków naukowych, które nie mają za sobą wieloletnich tradycji. Jest nią potrzeba budowania od podstaw bazy bibliotecznej poprzez zakupy nowości i poszukiwania antykwaryczne. Tym lepiej się stało, że to właśnie studenci, którzy włożyli w kiermasz wiele trudu, zakupią potrzebną im literaturę i oddadzą do dyspozycji wszystkim użytkownikom biblioteki. Któż bowiem nie lepiej o potrzebach biblioteki niż ci, którzy z niej korzystają?

Verba docent, exempla trahunt! Niektórzy z pracowników, zachęteni dobrym przykładem, zdecydowali się na niewielkie uszczuplenie własnych księgozbiorów na rzecz biblioteki. Pamiętajmy jednak, że takie gesty miały także miejsce w latach wcześniejszych.

Nic tak nie zachęca do dalszego działania jak sukces. Trzeba tu dodać, że organizatorzy akcji w roku 2007 już planują jej kształt na rok następny. Na koniec wyjawić trzeba więc, kim są organizatorzy. Pierwsze skrzypce w tym zespole grały Panie: Anna Podboraczyńska, Karolina Rożko i Kamila Wawrzyniak. Do dyspozycji miały wspomagający sztab w osobach Marceliny Kuczyńskiej, Wojciecha Oleksyka, Mai Orczykowskiej oraz Piotra Wróblewskiego, który jest także autorem zamieszczonych tutaj fotografii. Od strony formalno-organizacyjnej studenci mieli zaś wsparcie doktorów: Stanisława Hanuszewicza i Macieja Witka.

Tomasz Mróz

Wykład ks. dr. Jarosława Stosia

Tegoroczne spotkania *Zielonogórskiego Konwersatorium Filozoficznego* zainaugurował ks. dr Jarosław Stoś, który 8 stycznia 2008 r. przedstawił wykład nt. *Miejsce Jakuba z Paradyża w kulturze późnego średniowiecza*. Prelegent – Rektor *Wyższego Seminarium Duchownego w Gościkowie-Paradyżu* (sekcja Wyd. Teologicznego Uniwersytetu Szczecińskiego) – badacz i popularyzator myśli Paradyżanina zaprezentował słuchaczom biogram naukowo-duchowy, tej wciąż mało znanej w lubuskim środowisku postaci. Jakub z Paradyża (1381–1465) żył w epoce rozpadu budowanej przez stulecia ponadnarodowej społeczności chrześcijańskiej – *Christianitas*, w epoce kryzysu Kościoła i negowania autorytetów włącznie z Arystotelesem, uznawanym przez kilka wieków za punkt odniesienia wielu debat filozoficznych. Jakub z Paradyża wywodził się spośród osadników niemieckich, nie miał więc polskiego pochodzenia. W 1402 r. wstąpił do zakonu cystersów przybyłych tu z Brandenburgii. Klasztor ich znajdował się we wsi Gościkowo, którą nazwali *Paradisus Matris Dei (Paradisus Sancta Mariae)*, tę zaś nazwę spolszczono i do dziś funkcjonuje nazwa *Paradyż* – czyli *Raj*. Jakub przebywał tam do 1420 r. Następnie udał się na studia do Akademii Krakowskiej. Po dwunastoletnim okresie studiów uzyskał stopień doktora – jako pierwszy z cystersów polskiego królestwa. W Krakowie pozostawał do 1441 r., gdy zmienił przynależność zakonną i wyjechał na stałe do Niemiec, do kartuzji pod wezwaniem Świętego Zbawiciela w Erfurcie.

Życiorys Jakuba z Paradyża można więc podzielić na trzy etapy, z których najważniejszy jest krakowski i erfurcki. Już jako student i wykładowca zaangażowany był w reformę Kościoła i ówczesnej nauki. Obowiązującym wówczas modelowi nauki scholastycznej przeciwstawiał model mistyczny, w mistyce upatrując remedium na panujący kryzys. Uważał, że uczucie wyprzedza intelekt, a samą mistykę pojmował egalitarnie, sądząc, że jest ona łatwa i dostępna dla wszystkich – w przeciwieństwie do scholastyki. Ta ostatnia, ze względu na panoszący się w niej w tym okresie przerost formalizmu, była obiektem ataków Paradyżanina. Nadużycia teologii spekulatywnej oderwały ją od ludzkiej egzystencji, należało zatem – zdaniem Jakuba – na nowo powiązać filozofię z egzystencją jednostki. Dostrzec tu można ciekawy protoegzystencjalizm Paradyżanina, ale również inne idee filozoficzne odgrywały w jego myśli znaczącą rolę: wspomniany już woluntaryzm, a ponadto praktycyzm i utylitaryzm. Apogeum pisarskiej twórczości Jakuba nie przypada na okres krakowski, lecz erfurcki. Zniechęcony niepowodzeniami podejmowanych, w krakowskim środowisku, inicjatyw, ale – co gorsza – spotykając się

również z szykanami, postanowił poświęcić resztę życia działalności pisarskiej. Zyskał za życia duże uznanie, a nawet przydomek: „wyrocznia Apollina” – za swą mądrość i erudycję. W późniejszym okresie coraz bardziej brakowało badaczom właściwego rozeznania co do wartości jego pism, a także ich autorstwa (mylono go z innymi postaciami). W pewnym okresie Jakub z Paradyża znalazł się nawet jako autor na indeksie ksiąg zakazanych – uważano go za jednego z ojców protestantyzmu. Paradyżanin pozostawił po sobie około 150 traktatów, z których wiele nadal oczekuje na krytyczne wydanie. Warto, aby środowiska akademickie ziemi lubuskiej podjęły starania nad przygotowaniem takiej edycji.

Stanisław Hanuszewicz

Wykład prof. Zbigniewa Drozdowicza

11 stycznia 2008 r. gościem *Zielonogórskiego Konwersatorium Filozoficznego* był prof. Zbigniew Drozdowicz, który wygłosił wykład nt. „O racjonalności życia społecznego z perspektywy historycznej”. Prelegent – kierownik Zakładu Historii i Filozofii Religii, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – jest autorem 19 książek, redaktorem i współredaktorem 24 książek oraz autorem ok. 300 artykułów naukowych i popularnonaukowych. Imponujący dorobek naukowy profesora sam w sobie był wystarczającą zachętą do wysłuchania wykładu przez licznie zebrane audytorium, w tym – co szczególnie cieszy – młodzież, nie tylko studencką, ale i gimnazjalną.

Na wstępie prof. Drozdowicz przypomniał, że problematyka racjonalności i racjonalizacji życia społecznego ma długą historię. W naszym kręgu kulturowym pojawia się już u zarania filozofii, w tzw. okresie siedmiu mędrców. Potem nabiera większego znaczenia, i od Platona po czasy obecne pozostaje w centrum zainteresowania najwybitniejszych myślicieli. Zdaniem profesora nie ma jednego standardu racjonalności życia społecznego – mamy do czynienia z nieuniknioną konkurencją różnorodnych propozycji. W swym wykładzie prof. Drozdowicz skupił się na zestawieniu ze sobą dwóch tradycji filozoficznych: francuskiej i niemieckiej. Referując poglądy z jednej strony M.J.A.N. Condorceta, E. Renana i J.J. Rousseau z drugiej zaś J.G. Herdera, G.W.F. Hegla i M. Webera pokazywał, że myśl francuska – w znacznej mierze – kształtuje się w opozycji do religii,

zaś w tradycji niemieckiej taka opozycja nie jest pierszoplanowa. Zwrócił też uwagę na idealistyczno-nacjonalistyczne postrzeganie roli własnego państwa i kultury obecne w obu tych tradycjach filozoficznych.

Wykład prof. Drozdowicza był połączony z prezentacją jego najnowszej książki – *O racjonalności życia społecznego. Wykłady* (Poznań: Wydaw. Naukowe UAM 2007). Referując niektóre wątki swych wykładów prelegent przedstawił dwie ścierające się ze sobą koncepcje na genezę racjonalności w życiu społecznym. Wedle pierwszej, racjonalność kreowana jest „z góry”, natomiast wedle drugiej rodzi się spontanicznie „od dołu” społeczeństwa. Zwolennikami pierwszej koncepcji byli m.in. Platon (elity społeczne – mędrcy – są fundatorami racjonalności), św. Augustyn i św. Tomasz z Akwinu (Bóg jest źródłem racjonalności), N. Machiavelli (władca jest kreatorem nowej racjonalności). Przeciwnie stanowisko podzielali m.in. L.B. Alberti, Ch. Montesquieu, A. Smith oraz J.S. Mill – u podstaw myśli liberalistycznej niezmiennie tkwi przekonanie, że racjonalność kreuje się „od dołu”, przez zwykłych obywateli (np. gdy bierzemy udział w głosowaniu i dokonujemy właściwych wyborów, natomiast absencja wyborcza niejednokrotnie okazuje się rezygnacją z wolności na rzecz tej siły, która „z góry” będzie kreować racjonalność życia społecznego). Omawiając poglądy utopistów (Th. Morus i C.H. Saint-Simone) a także socjalistów i komunistów prof. Drozdowicz zwrócił uwagę, że pomimo pewnych zbieżności ideowych obecne są tu obie wyżej wspomniane koncepcje. Utopista Morus sądził, że racjonalność rodzi się „od góry”, lecz drugi z utopistów Saint-Simone był odmiennego zdania (podobnie socjaliści i komuniści). Tych ostatnich stanowisk nie należy jednak ze sobą utożsamiać, gdyż zawsze istniały zasadnicze różnice między socjalizmem, a komunizmem – o czym przypomniał prof. Drozdowicz. Prelegent zwrócił też uwagę, że cechą dystyngtywną dla komunizmu – w kwestii racjonalności i racjonalizacji życia społecznego – zawsze był ten sam cel: zdobycie i utrzymanie władzy. Wszystko inne jest drugorzędne (o czym można się przekonać czytając *Tezy kwietniowe* W.I. Lenina). Wiele z postulatów społecznych okazało się mieć jedynie propagandowy charakter w świetle naczelnego hasła: „cała władza w ręce Rad”. W praktyce zatem komunizm opowiadał się za racjonalnością kreowaną „od góry” – wbrew swym deklaracjom.

Stanisław Hanuszewicz

wydział inżynierii ładowej i środowiska

Seminaria naukowe instytutowe i zakładowe

W ostatnim czasie na Wydziale Inżynierii Ładowej i Środowiska odbyły się między innymi następujące seminaria naukowe

Instytut Budownictwa

- **Zakład Konstrukcji Budowlanych**
  - 04.12. – dr Gerard Bryś i mgr Artur Frątczak przedstawili zagadnienie pt.: *Problemy konstrukcyjne przy adaptacji budynków przemysłowych na lofy*.
  - 22.01.08 – dr Elżbieta Grochowska – *Projektowanie prętów o przekroju cienkościennym w świetle PN-B-03207: 2002/Az1, październik 2004 i PN – 90/B – 03200*.
- **Zakład Mechaniki Budowli**
  - 11.12. – dr Grzegorz Cyrok – *Metoda elementów*

brzegowych w zagadnieniach statyki dźwigarów powierzchniowych.

- 18.12. – prof. Krzysztof Wilmański zaprezentował temat pt.: *Termodynamika rozszerzona – podstawy i niektóre zastosowania*. Było to wspólne seminarium ZMB z Instytutem Fizyki Wydziału Fizyki i Astronomii UZ.
- 18.12. – dr Tomasz Socha – *Wyznaczanie parametrów reologicznych drewna na podstawie próby relaksacji. Stosowanie tensometrii elektrooporowej w pomiarach reologicznych*.
- 15.01.08 – prof. Krzysztof Wilmański – *Zamach na World Trade Center i jego konsekwencja dla przepisów budowlanych*.

Instytut Inżynierii Środowiska

- 30.11. – dr Bartłomiej Najbar przedstawił temat *10 lat aktywnej ochrony żółwia błotnego w województwie lubuskim*;